

Halk Sağlığı Uzmanları Derneği (HASUDER)

**YENİ KORONAVİRÜS (COVID-19)
HAFTALIK HABER POSTASI
03.08.2020**

İçindekiler

Haftanın HASUDER Önerisi	2
Dünyadan Haberler	2
DSÖ Durum Raporlarında Öne Çıkanlar (27 Temmuz-02 Ağustos 2020) WHO Situation Reports 189-195	2
ABD Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezleri (Centers for Disease Control and Prevention, CDC)	4
Avrupa Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezi (European Center for Disease Control and Prevention, ECDC)	4
Amerikan Gıda ve İlaç Dairesi (U.S. Food and Drug Administration, FDA)	4
Türkiye’den Haberler	5
Kamu Kurumları	8
T.C. Sağlık Bakanlığı	8
T.C. İçişleri Bakanlığı	9
T.C. Milli Eğitim Bakanlığı	9
T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı	9
Meslek Örgütleri ve Dernekler	9
Türk Tabipleri Birliği (TTB)	9
Ankara Tabip Odası (ATO)	10
Türk Toraks Derneği (TTD)	10
Türk Klinik Mikrobiyoloji ve Enfeksiyon Hastalıkları Derneği (KLİMİK)	10
Türkiye Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Uzmanlık Derneği (EKMUD)	10
HASUDER’den Haberler	10
Okuma Önerisi	10

HALK SAĞLIĞI UZMANLARI DERNEĞİ (HASUDER) YENİ KORONAVİRÜS (COVID-19) HABER POSTASI (03.08.2020)

Kesin Olgu*: Türkiye (232.856) Dünya (17.660.523) **Ölüm*:** Türkiye (5.728) Dünya (680.894)

*02 Ağustos 2020 itibarıyla açıklanan verilerdir.

Haftanın HASUDER Önerisi

Salgında güven duygusu önemlidir!

*Riskli davranışların vurgulanması, halkın bilgilendirilmesi salgının yönetimini kolaylaştırır. Yasaklar kısıtlamalar halka yol gösterir, neyin tehlikeli olduğunu vurgular. Salgının yıkımını önlemek, halkın salgın yönetiminin önerilerine güvenmesini sağlamak devleti yönetenlerin **sorumluluğudur**.*

Dünyadan Haberler

DSÖ Durum Raporlarında Öne Çıkanlar (27 Temmuz-02 Ağustos 2020) [WHO Situation Reports 189-195](#)

- DSÖ Genel Direktörü Dr Tedros, bulaşın bastırılması ve hayat kurtarmak için gereken temel önlemleri yineledi: **vakaları bulmak, izole etmek, test etmek, tedavi etmek; temaslıları izleyip karantinaya almak**. “Bu önlemlerin alındığı durumlarda vakalar azalır, alınmadığı durumlarda vakalar artar” (27.07.2020). [Kaynak](#)
- 28 Temmuz’da, DSÖ’nün COVID-19’u Uluslararası Halk Sağlığı Acili (PHEIC) olarak deklare edişinin 6. ayı tamamlandı.
- Şubat 2020’de yapılan ilk forumdan sonra, 1-2 Temmuz 2020’de DSÖ ev sahipliğinde düzenlenen [İkinci Küresel Araştırma ve Yenilik Forumu](#) gerçekleşmişti. Yaklaşık 100 ülkeden 1200 katılımcının olduğu forumda **belirli alanlarda biriken bilimsel bilgiler gözden geçirildi ve öncelikli araştırma soruları ele alındı** (27.07.2020). [Kaynak](#) Sunumlar için [tıklayınız](#).
- COVID-19 bağlamında ihmal edilen tropikal hastalıklar için kitle tedavisi, aktif vaka bulma ve popülasyon temelli incelemelerin uygulanmasına ilişkin hususlar hakkında yayımlanan [geçici rehberde](#) ihmal edilen tropikal hastalıklar ile ilgili aktivitenin devam edip etmeyeceğine karar vermek için bir risk-fayda değerlendirmesi ve planlanan aktivitenin nasıl uygulanması gerektiğine karar vermek için tedbirlerin gözden geçirilmesi olmak üzere iki aşamalı bir yaklaşım önerildi (27.07.2020).
- Etiyopya, COVID-19 zorluklarına rağmen hedefi 15 milyon çocuk olan kızamık aşısı kampanyası ile %96 kapsama (14.4 milyon) ulaştı; bu da **COVID-19 salgını devam etse de ülkelerin hayat kurtaran toplu aşıları yapmaya devam edebileceğini** gösterdi (27.07.2020). [Kaynak](#)
- DSÖ Amerika ve Karayipler Kalkınma Bankası Bölge Ofisi (CDB), [stres ve kriz dönemlerinde toplumlara zihinsel iyiliği ve olumlu başa çıkma stratejilerini geliştirmede yardımcı olmak için Kasım 2020’ye kadar devam edecek olan “Birlikte Daha Güçlü” kampanyasını başlattı](#) (27.07.2020).

- [28 Temmuz 2020 durum raporunda](#) infodemi yönetimi ve risk iletişimi toplum katılımı uygulamaları (RCCE) ile ilgili paylaşılan güncellemede daha önce bu alanda yapılan faaliyetler ve araçlar gözden geçirildi.
- [DSÖ Avrupa Bölge Ofisi, Türkmenistan'ı COVID-19 için kritik önlemler için harekete geçmeye çağırdı.](#) Türkmenistan bugüne kadar DSÖ'ye teyit edilmiş herhangi bir COVID-19 vakası bildirmemiştir, ancak ülke son zamanlarda toplumda solunum yolu enfeksiyonlarının bulaşmasını önlemek için önlemleri faaliyete geçirdi (28.07.2020).
- **COVID-19, Hepatit B'yi ortadan kaldırmaya yönelik ilerlemeyi tehdit etmektedir.** Dünya Hepatit Günü'nde DSÖ, viral hepatitin anneden çocuğa bulaşmasını durdurmak için birlik içinde ve hızlı izlenen eylem çağrısında bulundu (28.07.2020). [Kaynak](#)
- **DSÖ ve UNICEF tarafından yapılan ortak bir analize göre Somali'de rutin aşılama oranları Mart-Mayıs 2020 arasında düştü ve COVID-19 nedeniyle düşük kaldı.** [DSÖ, sağlık hizmeti sağlayıcılarına kişisel koruyucu ekipman sağlamak ve toplum sağlığı çalışanlarını çocuklar için rutin bağışıklığın önemi hakkındaki mesajları yaymak üzere eğitmek için Somali Hükümeti ve paydaşları ile birlikte çalıştığını bildirdi](#) (29.07.2020).
- 30 Temmuz 2020 durum raporunda 'DSÖ COVID-19 Yardım Masası: COVID-19'a yönelik bakım merkezlerini kurmak için küresel yardım' faaliyetleri ile ilgili güncelleme ve bilgilendirme paylaşıldı. [Kaynak](#)
- DSÖ Genel Direktörü Dr. Tedros, daha önce yayımlanan [DSÖ politika özeti](#)ne dikkat çekerek **uzun süreli bakım sunan tesislerdeki yüksek COVID-19 vaka oranlarını** vurguladı. Tedros ayrıca, COVID-19'un sadece yaşlıları etkileyen bir hastalık olmadığını; gençlerin kendilerini ve diğerlerini korumak için herkes gibi aynı önlemleri alması gerektiğini, değişimin liderleri ve itici güçleri olmaları gerektiğini söyledi (30.07.2020). [Kaynak](#)
- **Bu salgın sırasında, dünyanın en güçlü sağlık sistemleri bile bunalmıştır ve COVID-19 ile ilişkili olmayan koşullara gerekli sağlık hizmetini ve bakımını yeterince sağlayamamıştır.** DSÖ Avrupa Bölge Direktörü Dr. Hans Henri P. Kluge, [COVID-19 Pandemisi ve HIV'nin SDG 3.3 Üzerindeki Etkisine İlişkin Sanal Sempozyum'a işaret ederek COVID-19 ile beraber temel sağlık hizmetlerini sürdürmek için kapasitelerin artırılması konusunda uyanık olunması gerektiğini](#) vurguladı (28.07.2020).
- DSÖ, [COVID-19 salgını da dahil olmak üzere tüm bulaşıcı hastalık salgınları sırasında hastalığı önlemek ve insan sağlığını korumak için gerekli olan güvenli su, sanitasyon, atık yönetimi ve hijyenik koşulların sağlanması hakkında geçici rehberi](#) güncelledi. Rehberde dışkı ve arıtılmamış kanalizasyon, el hijyeni, WASH (su, sanitasyon, hijyen) işçilerinin korunması ve özellikle yetersiz hizmet alan bölgelerde WASH hizmetlerinin sürdürülmesi ve güçlendirilmesi ile ilgili riskler hakkında ek ayrıntılar sunuldu (29.07.2020).
- [Uluslararası yolculuklarda halk sağlığıyla ilgili konulardaki yeni rehber](#)de ülkelere risk değerlendirmeleri yapmaları tavsiye edildi (30.07.2020).
- [COVID-19 ile ilgili Uluslararası Sağlık Tüzüğü \(2005\) Acil Durum Komitesi'nin dördüncü toplantısı 31 Temmuz 2020'de toplandı.](#) Genel Direktör, COVID-19'un bir uluslararası halk sağlığı acil durumu (PHEIC) oluşturmaya devam ettiğini açıkladı. [Acil Durum Komitesi'nin önerileri, uzun vadede ihtiyaç duyulan müdahale çabalarını vurguladı](#) (01.08.2020).
- DSÖ, COVID-19 terapötikleri için Hedef Ürün Profilleri (TPP) için bir taslak yayımladı. Üç TPP seti, hafif ila kritik COVID-19 hastalarının tedavisinde tercih edilen ve minimal olarak kabul edilebilir terapötik ajan profillerini açıklamaktadır (29.07.2020). [Kaynak](#)
- Dünya Emzirme Haftası için, [DSÖ ve UNICEF, kadınların emzirme danışmanlığına erişimini korumak ve teşvik etmek için hükümetlere çağrıda bulundu.](#) COVID-19 pandemisinin ortasında bu temel hizmetlere erişimin bozulmamasını sağlamak için yenilikçi çözümler bulmanın önemli olduğu belirtildi (31.07.2020).
- DSÖ, [COVID-19 Hazırlık ve Müdahale İlerleme Raporu](#) yayımladı. Rapor, 1 Şubat - 30 Haziran 2020 tarihleri arasında uluslararası koordinasyon ve desteği artırmak, ülkedeki hazırlıkları ve yanıtları ölçeklendirmek, araştırma ve yeniliği hızlandırmak olmak üzere **Stratejik Müdahale ve Hazırlık Planı'nda belirtilen üç hedef çerçevesinde kaydedilen ilerlemeyi** vurgulamaktadır. Rapor ayrıca karşılaşılan bazı temel zorlukları tartışmakta ve yanıtın bir sonraki aşaması için DSÖ'nün kaynak gereksinimleri hakkında bir güncelleme sağlamaktadır (01.08.2020).

- Latin Amerika ve Karayipler Ekonomi Komisyonu ve DSÖ Kuzey ve Güney Amerika Bölge Ofisi'nin yeni bir raporu, **bölgedeki ekonomilerin yalnızca COVID-19 eğrisi düzleştirilmişse canlanacağını** ortaya koydu. Raporda [COVID-19 salgınının kontrol etmek için sağlık, ekonomi, sosyal ve üretken politikalar arasında yakınlığın ve koordinasyonun gerekli olduğu](#) vurgulandı (30.07.2020).

ABD Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezleri (Centers for Disease Control and Prevention, CDC)

- [Elektronik Vaka Raporlama](#); Elektronik Vaka Raporlama (eCR), halk sağlığı ajansları tarafından incelenmesi ve cevap verebilmesi için elektronik sağlık kaydından (EHR) vaka raporlarının otomatik olarak oluşturulması ve iletilmesidir. Gerçek zamanlı veri akışı ile halk sağlığı eyleminin iyileştirilmesi önerilmektedir (27.07.2020).
- [Tesisinizi Temizleme ve Dezenfekte Etme](#); Günlük Adımlar, Bir Hasta Varlığında Yapılması Gerekenler ve İşverenler İçin Dikkat Edilmesi Gerekenler yayımlandı (27.07.2020).
- Bir kişinin COVID-19'dan kaynaklı [Şiddetli Hastalık Riskini Artıran Altta Yatan Tıbbi Durumlar](#) listesini güncellemek için kullanılan kanıtlar yayımlandı (27.07.2020).
- [Düşük Kaynaklı Ülkelerde Anne, Yenidoğan ve Çocuk Sağlığı için Temel Hizmetlerin Sürdürülmesi ve Sağlanması için Operasyonel Hususlar](#) yayımlandı (27.07.2020).
- [COVID-19 ve HIV](#) hakkında bilinmesi gerekenler yayımlandı (28.07.2020).
- [Sık Sorulan Sorular](#) yayımlandı (29.07.2020).
- [Poliklinik Hizmetlerin](#)de COVID-19 ile ilgili korunma, teşhis, sağlık tehditlerine cevap ile ilgili bilgiler paylaşıldı (29.07.2020).
- [Bazı Medikal Koşullar Altındaki İnsanlar ve COVID-19](#) hakkında bilgiler yayımlandı (30.07.2020).
- [Dışarı Çıkmaya Karar Verme Durumu](#) ile ilgili ipuçları yayımlandı (30.07.2020).
- [Hastaların Sağlık Tesislerine Transferleri](#) hakkında rehber yayımlandı (30.07.2020).
- [Temaslı Araştırması Üzerine Kaynaklar](#) yayımlandı (30.07.2020).
- [Toplum İlişkili Maruziyetler](#); COVID-19'a maruz kalmış kişiler hakkında rehber yayımlandı (31.07.2020).
- [Plazma Bağışlama ve Hayat Kurtarmak](#); COVID-19 pandemisiyle mücadelede önemli bir yardımın parçası olmak için neler yapılabileceği üzerine öneriler paylaşıldı (31.07.2020).
- [Topluluk Azaltma Stratejilerini Görüntüleme ve Değerlendirme Modeli ve Önerileri](#) yayımlandı (31.07.2020).
- [Laboratuvar Verilerinin Raporlanmasına](#) dair temel bilgiler yayımlandı (31.07.2020).
- [Kolejler ve Üniversiteler; Plan, Hazırlık ve Mücadele](#) hakkında öneriler yayımlandı (31.07.2020).
- [Evsizlerin](#) Koronavirüs hakkında dikkat etmesi gereken hususlar yayımlandı (31.07.2020).
- [Emekli Toplulukları ve Bağımsız Yaşam Kurumları](#) hakkında hususlar yayımlandı (31.07.2020).
- [Bir Salgın Sırasında Vaka Araştırmalarını Yönetme](#) hakkında öneriler yayımlandı (31.07.2020).
- [Antikor Testi hakkında Ara Rehber](#) yayımlandı (31.07.2020).

Avrupa Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezi (European Center for Disease Control and Prevention, ECDC)

- ECDC tarafından "[COVID-19: Kruvaziyer Gemi İşletmeleri İçin AB Rehberi](#)" adlı döküman yayımlandı. (27.07.2020) [Kaynak](#)
- ECDC tarafından, süregelen halk sağlığı tehditleri hakkında haftalık bir bülten olan "[Bulaşıcı Hastalık Tehditleri Raporu, 26 Temmuz - 1 Ağustos 2020, 31. Hafta](#)" yayımlandı. Raporda COVID-19'un yanı sıra diğer bulaşıcı hastalıklar ile ilgili güncellemeler yer aldı (31.07.2020). [Kaynak](#)

Amerikan Gıda ve İlaç Dairesi (U.S. Food and Drug Administration, FDA)

- FDA, Federal Ticaret Komisyonu'na, tüketicileri koruma çabasının bir parçası olarak, bir şirkete hileli COVID-19 ile ilgili ürünler sattığı için bir uyarı mektubu yayınladı. Söz konusu

şirket, [Vapore LLC dba Mypurmist Mypurmist'e](#) ürünün COVID-19'u insanlarda hafifletebileceğini, önleyebileceğini, tedavi edebileceğini, teşhis edebileceğini veya tedavi edebileceğini iddia eden yanıltıcı ürünler satıyor. Şu anda COVID-19'u önlemek veya tedavi etmek için FDA onaylı ürün bulunmamaktadır. FDA, Vapore, LLC'nin bu onaylanmamış ve yetkisiz ürünü satmayı derhal durdurmasını istedi (31.07.2020).

- FDA, gıda güvenliği ile ilgili sık sorulan soruları [güncelledi](#) (30.07.2020).
- FDA, [COVID-19 Seroloji Testi ile ilgili sık sorulan soruları](#) yayımladı (30.07.2020).
- FDA, COVID-19'da [Remdesivir'in acil durum kullanım izni ile ilgili bilgileri](#) güncelledi (30.07.2020).
- FDA, [Moleküler Diyagnostik şablonlarını](#) güncelledi (29.07.2020).
- FDA LabCorp [COVID-19 RT-PCR Testi](#) için acil kullanım yetkisini (EUA) iki yeni kullanım endikasyonu içerecek şekilde yeniden yayımladı (27.07.2020).

Türkiye'den Haberler

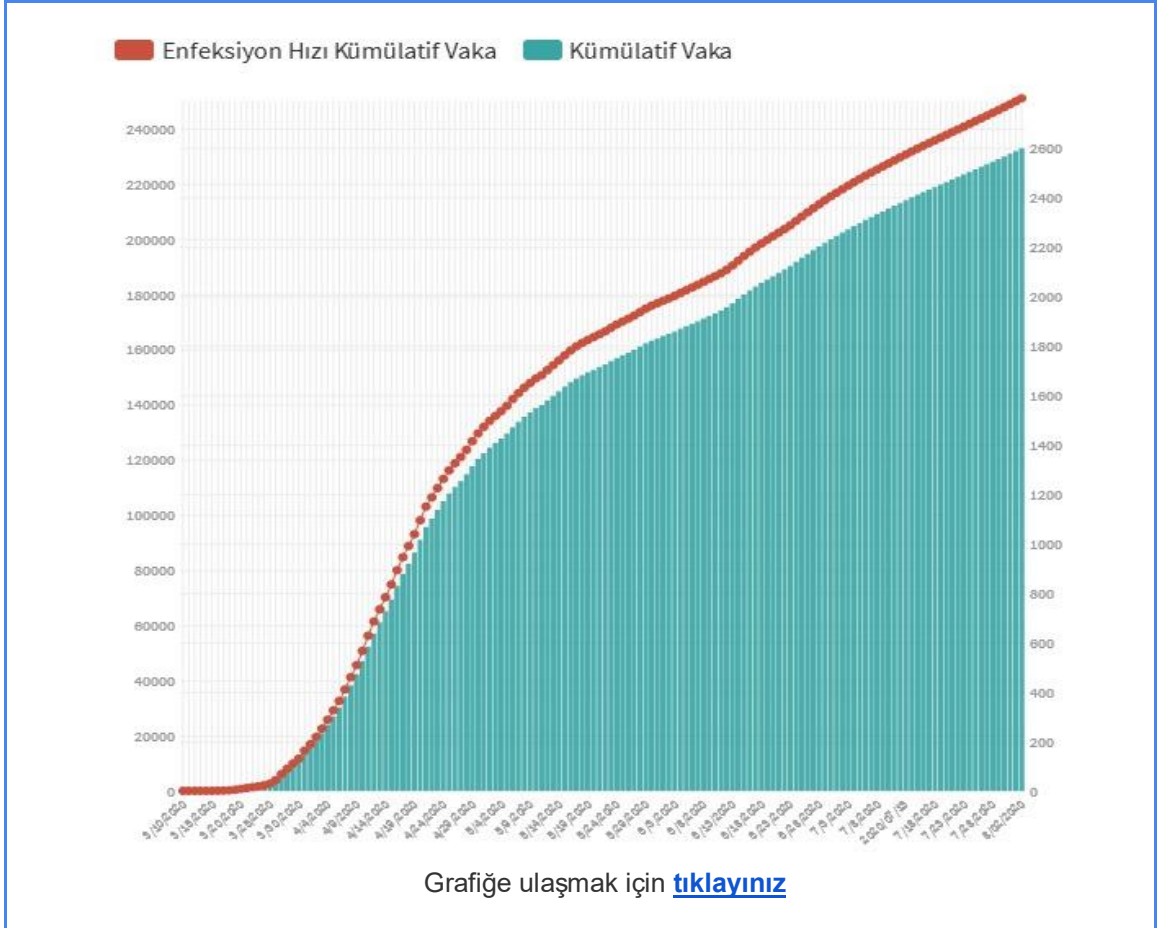
Tablo 1. Günlük Test Sayısı, Vaka ve Ölüm Sayıları ile İlgili Veriler

Tarih	Test Sayısı	Pozitiflik Oranı (%)	Yeni Vaka	Kümülatif Vaka	Ölüm	Kümülatif Ölüm	Vaka-Fatalite Oranı (%)
27.07.2020	45.283	2,03	919	227.019	17	5.630	2,48
28.07.2020	47.412	2,03	963	227.982	15	5.645	2,48
29.07.2020	45.712	2,06	942	228.924	14	5.659	2,47
30.07.2020	43.236	2,24	967	229.891	15	5.674	2,47
31.07.2020	46.492	2,11	982	230.873	17	5.691	2,46
01.08.2020	44.846	2,22	996	231.869	19	5.710	2,46
02.08.2020	40.247	2,45	987	232.856	18	5.728	2,46

Pozitiflik Oranı (%) = (Günlük Yeni Vaka Sayısı / Günlük Test Sayısı) x 100

Vaka-Fatalite Oranı (%) = (Kümülatif Ölüm Sayısı / Kümülatif Vaka Sayısı) x 100 [Kaynak](#)

Grafik 1. Kümülatif Vaka Sayısı ve Enfeksiyon Hızı

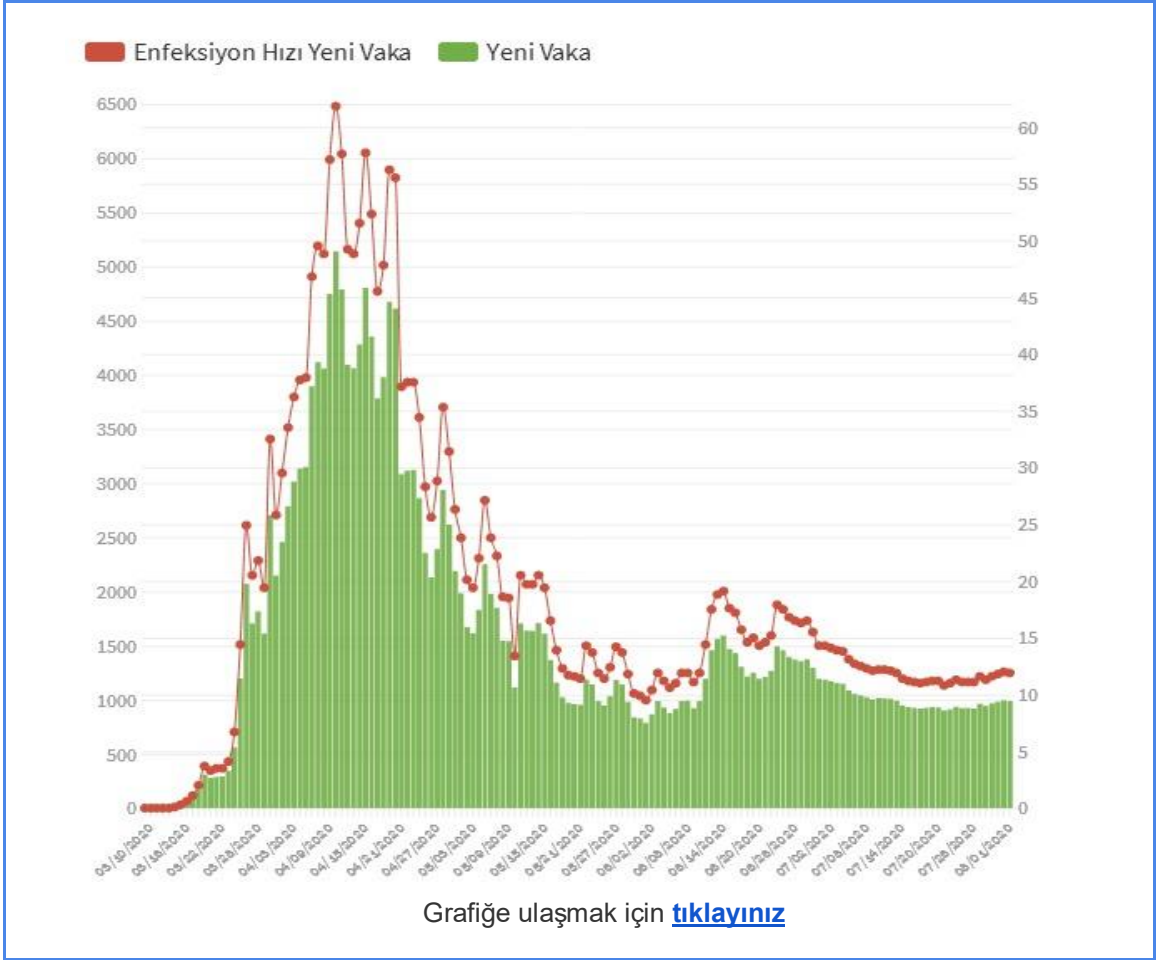

HASUDER tarafından hazırlanmıştır (02.08.2020)

$\text{Kümülatif Vaka Enfeksiyon Hızı} = \text{Kümülatif Vaka Sayısı} / \text{TÜİK Türkiye Nüfusu} \times 1.000.000$

***Bu grafik Sağlık Bakanlığının duyurduğu günlük verilere göre hazırlanmaktadır. Vaka sayıları toplumdaki tüm vakaları değil test yapıp sonucu pozitif çıkan kişileri göstermektedir. Ayrıca hesaplanan hızlarda kullanılan payda TÜİK 2020 ADNKS toplam Türkiye nüfusedir. Hastalığı geçirip immünite oluşturan gruptaki kişi sayısı görece çok az olduğu için paydadan çıkarılmamış; ihmal edilmiştir. Değerlendirmelerin bu kısıtlılıklar dikkate alınarak yapılması önerilmektedir.**

Grafik 2. Yeni Vaka Sayısı ve Enfeksiyon Hızı

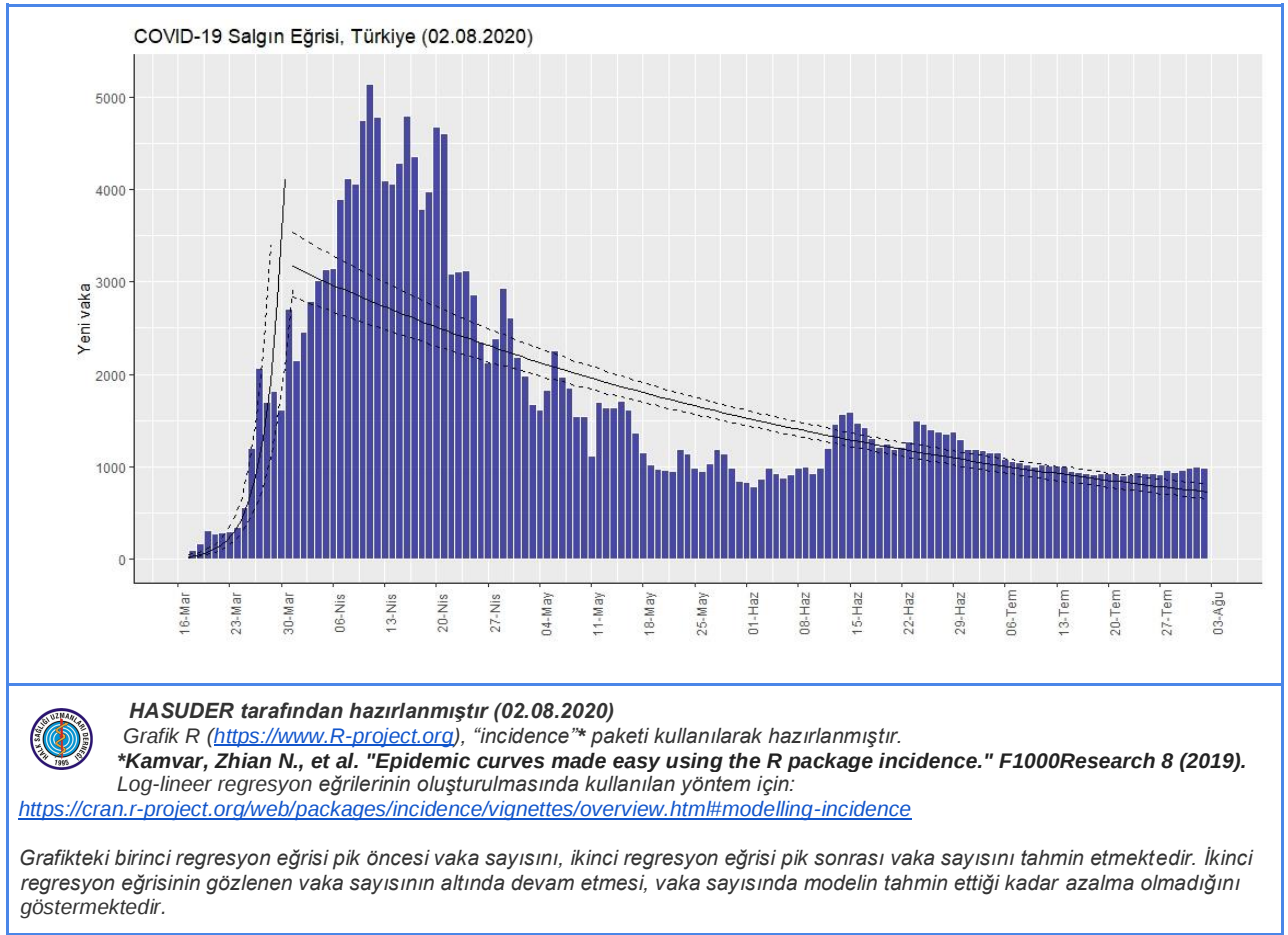

HASUDER tarafından hazırlanmıştır (02.08.2020)

Yeni Vaka Enfeksiyon Hızı = Günlük Yeni Vaka Sayısı / TÜİK Türkiye Nüfusu x 1.000.000

***Bu grafik Sağlık Bakanlığının duyurduğu günlük verilere göre hazırlanmaktadır. Vaka sayıları toplumdaki tüm vakaları değil test yapıp sonucu pozitif çıkan kişileri göstermektedir. Ayrıca hesaplanan hızlarda kullanılan payda TÜİK 2020 ADNKS toplam Türkiye nüfusedir. Hastalığı geçirip immünite oluşturan gruptaki kişi sayısı görece çok az olduğu için paydadan çıkarılmamış; ihmal edilmiştir. Değerlendirmelerin bu kısıtlılıklar dikkate alınarak yapılması önerilmektedir.**

Grafik 3. Yeni Vaka Salgın Eğrisi

Kamu Kurumları

T.C. Sağlık Bakanlığı

- T.C. Sağlık Bakanlığı Sağlık Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü tarafından
 - [20/07/2020 – 26/07/2020 COVID-19 Haftalık Durum Raporu](#) yayımlandı. 20 - 26 Temmuz tarihleri arasında:
 - Test sayısı 299.385'tir.
 - Hastaneye yatırılan yeni hasta sayısı 3.583'tür.
 - Sağlık Bakanlığınca onaylanan ölümlere ilişkin ölüm hızı %2,47'dir.
 - [26/07/2020 COVID-19 Günlük Durum Raporu](#) yayımlandı. Bir önceki güne göre:
 - Bölgelerdeki vaka değişim yüzdesinde en fazla azalış Doğu Marmara Bölgesinde, en fazla artış Doğu Karadeniz Bölgesindedir.
 - 80 yaş ve üzeri grupta 1.000.000 kişiye düşen yeni COVID-19 vaka sayısı kadınlarda 12,8, erkeklerde ise 15,9'dur.
 - [27/07/2020 COVID-19 Günlük Durum Raporu](#) yayımlandı. Bir önceki güne göre:
 - Bölgelerdeki vaka değişim yüzdesinde en fazla azalış Doğu Karadeniz Bölgesinde, en fazla artış Doğu Marmara Bölgesindedir.
 - 25-49 yaş grubunda 1.000.000 kişiye düşen yeni COVID-19 vaka sayısı kadınlarda 14,2, erkeklerde ise 15,8'dir.
 - [28/07/2020 COVID-19 Günlük Durum Raporu](#) yayımlandı. Bir önceki güne göre:
 - Bölgelerdeki vaka değişim yüzdesinde en fazla azalış Kuzeydoğu Anadolu Bölgesinde, en fazla artış Batı Marmara Bölgesindedir.
 - 80 yaş ve üzeri grupta 1.000.000 kişiye düşen yeni COVID-19 vaka sayısı kadınlarda 11,8, erkeklerde ise 17,6'dır.
 - [29/07/2020 COVID-19 Günlük Durum Raporu](#) yayımlandı. Bir önceki güne göre:

- Bölgelerdeki vaka değişim yüzdesinde en fazla azalış Batı Marmara Bölgesinde, en fazla artış Batı Karadeniz Bölgesindedir.
- 25-49 yaş grubunda 1.000.000 kişiye düşen yeni COVID-19 vaka sayısı kadınlarda 14,9, erkeklerde ise 15,5'dir.
- [30/07/2020 COVID-19 Günlük Durum Raporu](#) yayımlandı. Bir önceki güne göre:
 - Bölgelerdeki vaka değişim yüzdesinde en fazla azalış Doğu Marmara Bölgesinde, en fazla artış Kuzeydoğu Anadolu Bölgesindedir.
 - 24-49 yaş grubunda 1.000.000 kişiye düşen yeni COVID-19 vaka sayısı kadınlarda 15,3, erkeklerde ise 16,0'dır.
- [31/07/2020 COVID-19 Günlük Durum Raporu](#) yayımlandı. Bir önceki güne göre:
 - Bölgelerdeki vaka değişim yüzdesinde en fazla azalış Batı Marmara Bölgesinde, en fazla artış Güneydoğu Anadolu Bölgesindedir.
 - 25-49 yaş grubunda 1.000.000 kişiye düşen yeni COVID-19 vaka sayısı kadınlarda 15,6, erkeklerde ise 15,8'dir.
- [01/08/2020 COVID-19 Günlük Durum Raporu](#) yayımlandı. Bir önceki güne göre:
 - Bölgelerdeki vaka değişim yüzdesinde en fazla azalış Kuzeydoğu Anadolu Bölgesinde, en fazla artış Batı Marmara Bölgesindedir.
 - 65-79 yaş grubunda 1.000.000 kişiye düşen yeni COVID-19 vaka sayısı kadınlarda 15,9, erkeklerde ise 16,6'dır.

T.C. İçişleri Bakanlığı

- Kurban Bayramı'nda Karayollarında Sıkı Trafik Tedbirleri Uygulanacağı bildirildi. [Kaynak](#)
- Kurban bayramında otobüs seferlerinde yaklaşık % 31 azalış, yolcu sayısındaki artış % 55 olmuştur. COVID-19 sebebiyle toplu taşımayı tercih etmeyenlerin özel araçlara yönelmesi sebebiyle trafik yoğunluğunda ciddi artış olmuştur. [Kaynak](#)

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı

- Millî Eğitim Bakanlığı ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı arasında 27.07.2020 tarihinde "Eğitim Kurumlarında Hijyen Şartlarının Geliştirilmesi ve Enfeksiyonu Önleme İş Birliği Protokolü" imzalandı. [Kaynak](#)

T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı

- COVID-19 tanısı için Türk bilim adamları tarafından yeni bir sistem geliştirildiği bildirildi. Sentetik biyolojiyle geliştirilen tanı sistemi 3B teknolojisiyle cihaza çevrildiği belirtildi. Sistemin, sadece LED'ler ile mavi ışık verebilen bir sistem kullanarak viral tanı konulmasına olanak sağlayacak bir nükleik asit tabanlı tasarım olduğu ifade edildi. [Kaynak](#)

Meslek Örgütleri ve Dernekler

Türk Tabipleri Birliği (TTB)

- Prof. Dr. Kayıhan Pala'ya uluslararası sağlık örgütlerinden destek geldi. Uluslararası Avrupa Sağlık Politikaları Birliği (International Association of Health Policy in Europe – IAHPE), Türk Tabipleri Birliği (TTB) COVID-19 İzleme Grubu üyesi Prof. Dr. Kayıhan Pala hakkında pandemi sürecinde yaptığı [açıklamalar nedeniyle soruşturma başlatılmasına tepki gösterdi](#) (30.07.2020).
- Prof. Dr. Sinan Adıyaman: "Sağlık Bakanlığı COVID'le ilgili durumu kendi istediği gibi yansıtmaya çalışıyor, halkı ve bilim insanlarını aydınlatacak ve COVID ile mücadeleye katılımını sağlayacak bütün bilimsel veriler farklı tablolar halinde yayınlanmalıdır" [sekinde açıklama yaptı](#) (30.07.2020).
- Türk Tabipleri Birliği'nden Sağlık Bakanlığı'na Çağrı; Temaslılara Test Yapılsın, Aktif Surveyans ve Filyasyon Sürdürülsün. Türk Tabipleri Birliği olarak Sağlık Bakanlığı'nı "COVID-19 için aktif surveyans sistemini kurmaya ve filyasyon faaliyetlerini aksatmadan sürdürmeye, temaslılar için test kısıtlamasını kaldırmaya davet ediyoruz" [sekinde önerilerde bulunuldu](#) (01.08.2020).

Ankara Tabip Odası (ATO)

- ATO, COVID-19 salgını sonrası normalleşme süreci ile vaka sayıları artarken pek çok hastanenin tam kapasite çalıştığını, bu ortamda gerçekleşmesi söz konusu olan grip salgının ikinci bir krize neden olacağını; bu nedenle grip aşısı uygulamasının yaş ve kronik hastalık gözetmeksizin tüm toplum için ücretsiz olması gerektiğini açıkladı (27.07.2020). [Kaynak](#)

Türk Toraks Derneği (TTD)

- TTD tarafından, COVID-19 tedavisinde hidroksiklorokin kullanımına ilişkin [görüş metni](#) yayımlandı (28.07.2020). [Kaynak](#)
 - Metinde mevcut kanıtlar doğrultusunda COVID-19 tedavisinde hidroksiklorokin kullanımının tekrar tartışılması gerektiği, Sağlık Bakanlığı tarafından Türkiye’de COVID-19 hastalarına ilişkin verilerin açıklanarak konuyla ilgili yapılabilecek araştırmalara olanak sağlanması gerektiği vurgulandı.

Türk Klinik Mikrobiyoloji ve Enfeksiyon Hastalıkları Derneği (KLİMİK)

- Haftalık KLİMİK bülteninin son sayısı yayımlandı (28.07.2020). [Kaynak](#)
- Dernek tarafından, üyelere yönelik, “**COVID-19 Video Kütüphanesi**” adlı yeni bir web projesinin başlatıldığı duyuruldu (29.07.2020). [Kaynak](#)
- KLİMİK tarafından, **4 Ağustos 2020 Salı** günü, **21.00-22.30** saatleri arasında “**Ses Getiren COVID-19 Makaleleri**” konulu web konferansı yapılacağı duyuruldu (31.07.2020). [Kaynak](#)

Türkiye Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Uzmanlık Derneği (EKMUD)

- Dernek web sayfasında, Glenmark tarafından gerçekleştirilen, COVID-19 tedavisi için favipiravir kullanımının Faz 3 klinik çalışmasının sonuçları ile ilgili haber paylaşıldı (27.07.2020). [Kaynak](#)
- Dernek web sayfasında, Sağlık Bakanlığı tarafından 31 Temmuz 2020’de yenisi yayımlanan COVID-19 Erişkin Hasta Tedavi Rehberi ile favipiravir tedavisinin ayaktan izlenen hastalara verilebilir hale geldiği duyuruldu (31.07.2020). [Kaynak](#)

Aile Hekimliği Dernekleri Federasyonu (AHEF)

- AHEF tarafından, pandemi sürecinde özellikle vaka sayılarının arttığı dönemde ciddiyetle yapıldığı belirtilen özellikli vaka izlemlerinin, mevcut normalleşme döneminde bilimsel gerekliliği ve anlamını yitirdiği; bu nedenle federasyon tarafından bu izlemlerin yapılmaması yönünde karar alındığı açıklandı (02.08.2020). [Kaynak](#)

HASUDER’den Haberler

- “Günün Konusu” bölümünde Prof. Dr. Dilek Aslan bu hafta “**1-7 Ağustos Dünya EMZİRME Haftası nedeniyle**” konulu içeriği paylaştı. [Okumak için](#)

Okuma Önerisi

Fiziksel mesafe tedbirleri ve COVID-19 insidansı: 149 ülkede doğal deney

Çalışmada dünyadaki fiziksel mesafe tedbirleri ile COVID-19 hastalığı insidansı arasındaki ilişkiyi değerlendirmek amaçlanmıştır. Meta-analiz yöntemiyle sentezlenen bulgular kullanılarak kesikli zaman serileri analizinin yapıldığı doğal bir deneydir. 149 ülke veya bölgeye ait Avrupa Hastalık Önleme ve Kontrol Merkezi’nden günlük rapor edilen COVID-19 vakaları ve Oxford COVID-19 Hükümet Yanıt İzleyicisi’nden alınan fiziksel mesafe politikalarıyla ilgili veriler kullanılmıştır. 1 Ocak

ve 30 Mayıs 2020 tarihleri arasında beş fiziksel mesafe tedbirinden birini (okulların kapatılması, işyerlerinin kapatılması, toplu taşımanın kaldırılması, kalabalık toplantı ve halka açık aktivitelerin kısıtlanması, hareket kısıtlamaları/karantina) uygulayan ülke ya da bölgeler alınmıştır. 30 Mayıs 2020'ye kadar olan veriler veya müdahale sonrası 30 güne ait veriler kullanılarak fiziksel mesafe tedbirinden önceki ve sonraki COVID-19 insidans Oran Oranları (IRR'ler) tahmin edilmiştir. IRR'ler ülkeler arasında, rastgele etki-meta analizler kullanılarak hesaplandı. Herhangi bir fiziksel mesafe tedbirinin uygulanması, kovid-19 insidansında ortalama % 13'lük genel bir azalma ile ilişkilendirilmiştir (IRR 0.87, % 95 güven aralığı 0.85 ila 0.89; n = 149 ülke). Diğer dört fiziksel mesafe tedbiri yerinde uygulandığında, toplu taşıma araçlarının kapatılması kovid-19 insidansında ek bir azalma ile ilişkilendirilmedi (toplu taşımanın kaldırıldığı ülkelerde IRR'ler 0.85, 0.82 ila 0.88, n = 72; kaldırılmadığı ülkelerde 0.87, 0.84 ila 0.91, n = 32). 11 ülkede okul ve işyerlerin kapatılması, kalabalık toplantıların kısıtlanması tedbirleri, yerinde yapıldığında, benzer bir etkililik gösterildi (IRR'ler 0.85, 0.81 ila 0.89). Müdahalelerin sırası açısından, daha erken karantina uygulaması, diğer fiziksel mesafe tedbirlerinden sonra yapılan geç karantina uygulamasına kıyasla COVID-19 insidansında daha büyük bir azalmayla ilişkilendirildi (sırasıyla, IRR'ler 0.86, 0.84 ila 0.89, n = 105 ve 0.90, 0.87 ila 0.94, n = 41). Fiziksel mesafe tedbirleri, küresel olarak COVID-19 insidansındaki azalma ile ilişkilendirildi. Diğer dört fiziksel mesafe tedbiri yerinde uygulandığında, toplu taşıma araçlarının kaldırılmasının ilave etkisine dair kanıt bulunamadı. Karantinanın erken uygulanması, COVID-19 insidansında daha büyük bir azalma ile ilişkililiydi. Bu bulgular, ülkelerin şimdiki veya gelecekteki salgın dalgalarında fiziksel mesafe önlemlerini uygulamaya koyma veya kaldırma süreçlerinde politika kararlarını destekleyebilir.

Islam N, et al. Physical distancing interventions and incidence of coronavirus disease 2019: natural experiment in 149 countries. <https://www.bmj.com/content/370/bmj.m2743>

Verona, İtalya'da Yaşayan Obez Çocuklarda COVID-19 Nedenli Sokağa Çıkma Kısıtlamalarının Yaşam Biçimi Davranışları Üzerine Etkileri: Longitudinal Bir Çalışma

Obez gençlerin COVID-19 pandemisi nedeniyle evde kalmak durumunda kaldıkları ve okula gidemedikleri (yapılandırılmış okul faaliyetlerini gerçekleştiremedikleri) dönemlerde yaşam biçimi davranışlarında olumsuz eğilimler gözlenebileceği hipotezini test etmek amacıyla gerçekleştirilen bu çalışmaya, İtalya'nın Verona kentinde yaşayan obezite hastası 41 çocuk ve ergen dahil edilmiştir. Diyet, fiziksel aktivite ve uyku davranışlarını içeren yaşam biçimi bilgileri, başlangıçta ve 3 hafta sonra telefonla toplanmıştır. Değişiklikler, eşleştirilmiş örneklem t-testleri kullanılarak değerlendirilmiştir. Verilere göre; sebze alımında anlamlı değişiklik olmazken meyve alımı, patates cipsi, kırmızı et ve şekerli içecek alımı sokağa çıkma kısıtlaması döneminde anlamlı ölçüde artmıştır. Spor aktivitelerinde harcanan zaman anlamlı ölçüde azalmış, uyku süresi ise anlamlı şekilde artış göstermiştir. Çalışma bulguları başlangıçtaki hipotezi desteklemekte olup hükümet yetkilileri ve politika yapıcılara kısıtlamalara/kısıtlamaların gevşetilmesine karar verirken bu olumsuz etkileri dikkate almaları önerilmiştir.

Pietrobelli A, et al. Effects of COVID-19 lockdown on lifestyle behaviors in children with obesity living in Verona, Italy: a longitudinal study. *Obesity* 2020. <https://doi.org/10.1002/oby.22861>

*Bu metin HASUDER adına Prof. Dr. Nazım Ercüment Beyhun, Doç. Dr. Lütfi Saltuk Demir, Dr. Öğretim Üyesi Melike Yavuz, Uzm. Dr. Musa Şahin, Uzm. Dr. Ahmet Naci Emecen, Uzm. Dr. Dilek Ener, Arş. Gör. Dr. Tülin Çoban, Arş. Gör. Dr. İrem Dilaver, Arş. Gör. Dr. Aslı Ata Teneler, Arş. Gör. Dr. Güzin Özbey, Arş. Gör. Dr. Atalay Aktuna, Arş. Gör. Dr. Selva Dilan Gölbaşı tarafından hazırlanmıştır.